

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

02.11.2016

№ 1342-П

«2017 - 2022 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында физик культура, спорт, яшьләр сәясәте өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2017 - 2022 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын (алга таба - Программа) расларга.

2. Әлеге карарны Саба муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге адрес буенча бастырырга: <http://saby.tatarstan.ru>.

3. Саба муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Программаны Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән финансланырга тиешле муниципаль программалар исемлегенә кертергә һәм, Саба муниципаль районы бюджетының керем өлеше мөмкинлекләреннән чыгып, Программаны гамәлгә ашыруга финанс чаралары бүлеп бирүне күздә тотарга.

4. «2016-2018 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, Физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының 2015 елның 18 сентябрәндәге 1182-п номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

5. Әлеге карар 2017 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә дип билгеләргә.

6. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге начальнигы И.Р. Гариповка йөкләргә.

Саба муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе
вазифаларын башкаручы, Саба муниципаль районы
башкарма комитеты житәкчесенең социаль мәсьәләләр
буенча беренче урынбасары

Т.Г.Шәрәфиев

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының 2016 елның 02 декабрендәге 1342-п номерлы карары белән РАСЛАНДЫ

«2017 - 2022 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасы

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программа атамасы	«2017 - 2022 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаның заказ бирүчесе	Саба муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп эшләрчеләр	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрчеләр һәм спорт бүлгеге
Программаның максаты	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру
Программаның бурычлары	1. Массакүләм физик культураны һәм спортны үстерү, Саба муниципаль районы халкының сәламәтлеген ныгыту. 2. Яшьләрнең социаль үсеше белән идарә итү, районның конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалынан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәмин итү. 3. Спорт өлкәсендә дәүләт яшьләр сәясәтен һәм дәүләт сәясәтен камилләштерү.
Программаны тормышка ашыру сроклары	2017 - 2022 еллар.
Ярдәмче программалар исемлеген	1. «2017 - 2022 елларга физик культураны һәм спортны үстерү»; 2. «2017 - 2022 елларга балаларның һәм яшьләрнең ялын, аларны савыктыруны һәм эш белән тәмин итүне оештыру»; 3. «2017 - 2022 елларга авыл яшьләрчеләр»; 4. «2017-2022 елларга яшьләр сәясәтен үстерү»
Программаны финанслау күләмнәренен еллар һәм	2017-2022 елларда программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты хисабына 418 269,840 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

<p>чыганаclar буенча бүленеше</p>	<p>2017 ел - 68 388,640мең сум; 2018 ел - 69 561,040мең сум; 2019 ел - 70 080,040мең сум; 2020 ел - 70 080,040 мең сум; 2021 ел - 70 080,040 мең сум; 2022 ел - 70 080,040 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.</p>
<p>Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре</p>	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2022 елга түбәндәгеләрне арттырырга мөмкинлек бирәчәк:</p> <p>Физкультура һәм спорт өлкәсендә: физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүче кешеләрнең халыкның гомуми санында 42 процентка кадәр өлеше; халыкның спорт корымалары белән тәэмин ителешен Татарстан Республикасының социаль-иқътисадый үсеш программасында билгеләнгән дәрәжәгә житкерергә; "Хезмәткә һәм оборонага эзер" Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын үтәгән Татарстан Республикасы гражданны өлеше (ГТО), халыкның гомуми санында, "Хезмәткә һәм оборонага эзер" Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын тапшыруда катнашкан халыкның гомуми саны 44 процентка кадәр; сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән затларның һәм физик культура һәм спорт белән системалы рәвештә шөгыльләнүче инвалидларның халыкның әлеге категориясенә гомуми санында 7 процентка кадәр өлеше.</p> <p>яшьләр сәясәте өлкәсендә: 7-30 яшьлек гражданны санында, оешкан ял формалары белән балалар һәм яшьләр саны 16 %ка кадәр; даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр санын арттыру</p>

I. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ СФЕРАСЫНЫҢ ГОМУМИ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

Әлеге Программа Россия Федерациясе Хөкүмәтенә "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында" 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2020 елга кадәр Россия Федерациясендә физик культураны һәм спортны үстерү стратегиясен исәпкә алып эшләнде; 2008 елның 8 октябрәндәге 99-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы; "Физик культура һәм спорт турында" N 99-ТРЗ; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 11 февралендәге 90 номерлы "2013 - 2017 елларга балалар мәнфәгатләрендә республика гамәлләр стратегиясе турында" дигән карары; Россия Федерациясе Президентының 24.08.2012 № 34547-Пр балалар ялын һәм аларны сәламәтләндерү ялын оештыру

мәсьәләләре буенча йөкләмәсе 20.08.2012 № 2215-15 йөкләмәсе Балалар ялын үстерү буенча төбәк программаларын эшләү мәсьәләсе буенча consultantplus://offline/ref=D5372D045BF3DDB07FEBF3325E8E699059A43CB_A046A59026A03455CBBS7e1Kconsultantplus://offline/ref=D5372D045BF3DDB07FEBE D3F48E2349B5BA763BE056D5153375C1E01EC78004DS3eBKconsultantplus://offline/ref=D5372D045BF3DDB07FEBED3F48E2349B5BA763BE056F515D3E5C1E01EC78004D S3eBK

Программа сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга, сәламәтлекне ныгытуга, халыкның барлык яшә төркемнәренә физик активлыгын һәм әзерлеген күтәрүгә, тулы канлы ял һәм сәламәт ял итү өчен шартлар тудыруга, республика, Россия һәм халыкара спорт ярышларында Саба районы спортчыларының спорт резервын һәм уңышлы чыгышларын әзерләүгә юнәлтелгән чараларны үтәүне күздә тотта.

Программаны гамәлгә ашыру Саба муниципаль районының һәм граждан жәмгыятенә социаль-икътисадый үсеш стратегик ресурсы буларак, Татарстанның яшә буынының интеллектуаль һәм физик үсешә, гражданлык позициясен формалаштыру, әхлакый тотрыклылык, социаль активлык, мөстәкыйльлек һәм икътисадый мөстәкыйльлегә өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән. Программаны тормышка ашыру шулай ук балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре үсешен тәмин итүгә юнәлдерелгән, аларның эшчәнлегә балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең рухи-әхлакый культураны һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итә.

II. ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ, ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ, КӨТЕЛГӘН АХЫРГЫ НӘТИЖӘЛӘРНЕ ТАСВИРЛАУ, АНЫ ТОРМЫШКА ҺӘМ ЭТАПЛАРЫН ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ВАКЫТЫ

Программаның максаты Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында дәүләт яшьләр сәясәтен һәм физик культура һәм спорт өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

массакуләм физик культураны һәм спортны үстерү, халыкның сәламәтлеген ныгыту, Татарстанның спорт имиджын ныгыту;

яшьләрнең социаль үсешә белән идарә итү, республиканың конкурентлык сәләтен көчәйтүдә аның ижади потенциалынан файдалану, яшә буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен уңай шартларны тәмин итү;

спорт өлкәсендә дәүләт яшьләр сәясәтен һәм дәүләт сәясәтен камилләштерү.

1. Массакуләм физик культураны һәм спортны үстерү, Саба муниципаль районы халкының сәламәтлеген ныгыту.

2. Яшьләрнең социаль үсешә белән идарә итү, районның конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалынан файдалану, яшә буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәмин итү.

3. Спорт өлкәсендә дәүләт яшьләр сәясәтен һәм дәүләт сәясәтен камилләштерү.

Программа чараларын гамәлгә ашыру 2022 елга түбәндәгеләрне арттырырга мөмкинлек бирәчәк:

Физкультура һәм спорт өлкәсендә:

физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүчә кешеләрнең халыкның гомуми санында 42 процентка кадәр өлешә;

халыкның спорт корылмалары белән тәмин ителешен Татарстан Республикасының социаль-икътисадый үсеш программасында билгеләнгән дәрәжәгә житкерергә;

"Хезмәткә һәм оборонага эзер" Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын үтәгән Татарстан Республикасы гражданны өлеше (ГТО), халыкның гомуми санында, "Хезмәткә һәм оборонага эзер" Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын тапшыруда катнашкан халыкның гомуми саны 44 процентка кадәр;

сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән затларның һәм физик культура һәм спорт белән системалы рәвештә шөгыльләнүче инвалидларның халыкның элге категориясенә гомуми санында 7 процентка кадәр өлеше.

яшьләр сәясәте өлкәсендә:

7-30 яшьлек гражданны санында, оешкан ял формалары белән балалар һәм яшьләр саны 16 %ка кадәр;

даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр санын арттыру

III. ПРОГРАММАНЫ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮНЕ НИГЕЗЛӘУ

2017-2022 елларда программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты хисабына 418 269,840 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән:

2017 ел - 68 388,640 мең сум;

2018 ел - 69 561,040 мең сум;

2019 ел - 70 080,040 мең сум;

2020 ел - 70 080,040 мең сум;

2021 ел - 70 080,040 мең сум;

2022 ел - 70 080,040 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

IV. ПРОГРАММАНЫҢ СОЦИАЛЬ НӘТИЖӘЛӘГЕН БӘЯЛӘУ

Программаны гамәлгә ашыруның социаль нәтижәсе:

Физкультура һәм спорт өлкәсендә:

спорт инфраструктурасының тотрыклы үсеше һәм нәтижәлелеген арттыру;

халыкта, бигрәк тә балаларда, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә, физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүдә кызыксыну һәм ихтыяж булдыру, сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру, физик культура, спорт һәм сәламәт яшәү рәвеше өлкәсендә белемлек дәрәжәсен күтәрү;

гражданнырга, аларның социаль хәленә бәйсез рәвештә, физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен тигез шартлар тудыру;

физик культура һәм спорт ярдәмендә яшьләр арасында наркоманияне, алкогольизмны, тәмәке тартуны һәм хокук бозуларны профилактикалауның нәтижәле системасын булдыру;

Россия, халыкара ярышларда һәм олимпия уеннарында район спортчыларының югары нәтижәләргә ирешү өчен нәтижәле система һәм шартлар тудыру;

милли төрләрен дә кертеп, төрле спорт төрләрен популярлаштыру һәм үстерү;

олимпия спорт төрләрен үстерү һәм Татарстан Республикасы һәм Россия жыелма командаларына спорт резервын әзерләү;

Паралимпия, сурдлимпия спорт төрлөрөн үстерү һәм сәламәтлекләре ягыннан физик мөмкинлекләре чикләнгән кешеләргә физик культура, спорт белән шөгыйльләну өчен шартлар тудыру:

яшьләр сәясәте өлкәсендә:

яшьләрнең тормыш сыйфатын яхшырту, яшь кешеләрнең керем дәрәжәсен күтәрү;

үз торақ шартларын яхшырткан гаиләләр санын арттыру, районда демографик вәзгыятьне яхшырту;

яшь буынның социаль хәле дәрәжәсен күтәрү;

яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен тотрыклы формалаштыру;

яшьләр арасында хокук бозу, наркотикларга бәйлелек, эчкечелек, тәмәке тарту дәрәжәсенә кимүе;

яшьләрнең районның социаль-икътисадый, ижтимагый-сәяси һәм социаль-мәдәни үсешенә керткән өлешен арттыру;

патриотик, сәяси һәм гражданлык активлығы, яшьләрнең житлеккәнлегә дәрәжәсен күтәрү;

социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда катнашкан яшьләр санын арттыру;

яшьләрнең хезмәт, эшкуарлык, ижади активлығын арттыру;

яшьләрнең үз-үзен оештыру һәм үзидарә дәрәжәсен күтәрү.

«2017 - 2022 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасына 1 нче номерлы кушымта

«2017 - 2022 ЕЛЛАРГА ФИЗИК ТӘРБИЯ ҺӘМ СПОРТ ҮСЕШЕ» ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАСЫ

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

1 Ярдәмче программа исеме	«2017-2022 елларга физик тәрбияне һәм спортны үстерү» муниципаль ярдәмче программасы (алга таба - 1 ярдәмче программа)
1 ярдәмче программаны төп эшләүче	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
1 Ярдәмче программаның максатлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Физик культура һәм спорт өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру. 2. Физик культура һәм спорт белән шөгыйльләндүдә халыкның агымдагы ихтияжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын булдыру. 3. Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру. 4. Саба муниципаль районының барлык халкы тарафыннан сәламәт яшәү рәвеше алып бару өчен шартлар тудыру
1 нче Ярдәмче программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Саба муниципаль районы халкы белән физик культураны һәм спортны үстерүнең норматив хокукый базасын камилләштерү. 2. Физкультура һәм спорт өлкәсендә объектларны исәпкә алуның һәм алардан файдалануның нәтижәле системасын булдыру. 3. Физкультура-спорт эшчәнлеген финанс, матди-техник һәм кадрлар белән тәмин итү механизмнарын камилләштерү. 4. Физкультура-спорт эшчәнлеген оештыруның яңа формаларын кертү. 5. Ижтимагый физкультура-спорт оешмаларына дәүләт ярдәме күрсәтү. 6. Заманча спорт-савыктыру комплексларын, махсулаштырылган спорт корымаларын төзү. 7. Яшәү, уку, хезмәт эшчәнлеге урыннарында халыкның төрле категорияләренә физик культура, спорт белән шөгыйльләндү өчен уңайлы шартлар тудыру. 8. Спортның төп төрләрен үстерү. 9. Спорт резервын һәм югары класслы спортчыларны әзерләү. 10. Югары квалификацияле физкультура һәм спорт белгечләре әзерләүдә ярдәм итү. 11. Физик активлыкны һәм сәламәт яшәү рәвешен системалы

	пропагандалауны оештыру
1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2017-2022 еллар.
1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәренә еллар һәм чыганаclar буенча бүленеше	<p>Имзалар программасын финанслауның гомуми күләме - 2017-2022 елларда ТР Саба муниципаль районы бюджеты хисабына 342 988,180 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2017 ел - 56 439,380 мең сум; 2018 ел - 56 930,480 мең сум; 2019 ел - 57 404,580 мең сум; 2020 ел - 57 404,580 мең сум; 2021 ел - 57 404,580 мең сум; 2022 ел - 57 404,580 мең сум;</p> <p>1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.</p>
1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре	<p>1 Ярдәмче программаны тормышка ашыру нәтижәсендә 2022 елга түбәндәгеләр планлаштырыла:</p> <p>системалы рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүче Саба муниципаль районы халкының өлешен 42 процентка кадәр житкерергә;</p> <p>халыкның спорт корылмалары белән тәэмин ителешен Татарстан Республикасының социаль-икътисадый үсеш программасында билгеләнгән дәрәжәгә житкерергә;</p> <p>халыкка түләүле физкультура-спорт хезмәт күрсәтүләренә күләмә артырырга һәм сыйфатын күтәрергә;</p> <p>гражданнарның авырулар дәрәжәсен киметергә, хәрби хезмәткә чакырылуга кадәргә һәм чакырылу яшендәге егетләренә физик эзерлеген яхшыртырга;</p> <p>бөтенроссия һәм халыкара ярышларда чыгыш ясаучы һәм спорт төрләре буенча Россия Федерациясе жыелма командасы әгъзалары булган Саба муниципаль районы спортчылары санын артырырга;</p> <p>сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрне физик тернәкләндерүнең һәм социаль адаптацияләүнең ролен физик культура һәм спорт чаралары ярдәмендә күтәрү.</p>

I. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар да

1 Ярдәмче программа сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга, сәламәтлекне ныгытуга, халыкның барлык яшь төркемнәренә физик активлыгын һәм эзерлеген күтәрүгә, тулы канлы ял һәм сәламәт ял итү өчен шартлар тудыруга, спорт резервын

эзерләүгә һәм Саба районы спортчыларының республика, Россия һәм халыкара спорт ярышларында уңышлы чыгышларын уздыруга юнәлтелгән чараларны үтәүне күздә тотта.

Бик тиз үсә торган мәгълүмати технологияләр, кешенең глобаль мәгълүмат киңлегенә югары интеграцияләнүе шартларында, кагыйдә буларак, заманча жәмгыятьтә шәхеснең тулы кыйммәтле эшчәнлегенә белән бәйлә проблемалар кискенләшә. Шуңа ук вакытта барлыкка килгән йөкләнеш, компьютер белән эшләр (заманча дөньяда төп мәгълүмат чыганагы) үз сәламәтлегенә белән шөгыйльләнүгә вакытны киметә. Бигрәк тә бу проблема балалар өчен актуаль. Бүген уку эшчәнлегенә аерым аспектлары укучыларның сәламәтлегенә тискәре йогынты ясаучы фактор буларак карала. Һәм моның сәбәбе, барыннан да элек, югары уку йөкләнеше, физик тәрбия буенча һәрвакытта да нәтижәле булмаган уку процессы, кирәкле критерийлар булмау һәм педагогларны, ата-аналарны, укучыларны сәламәтлекне ныгытуга тиешенчә мотивацияләмәү.

Хезмәт, мәгариф, ял итү өлкәләре үсешенә прогрессив тенденцияләргә белән аңлатылган кешегә карата арта баручы таләпләр физик культураның югары дәрәжәдә булуын күрсәтә, ә икенче яктан, бу өлкәләрдә аның эшчәнлегенә түбән дәрәжәдә булуы, кешегә сәламәтлек ныгытуда ныклык запасын бирми. Бу халыкка (бигрәк тә яшьләргә) бөтен потенциалын тормышка ашырырга, гармонияле рәвештә үсәргә һәм жәмгыятьнең социаль-сәяси һәм икътисадый корылышының унайсыз шартларына нәтижәле каршы торырга мөмкинлек бирми.

Жәмәгать аңында тулаем жәмгыятьнең һәм һәр кешенең физик культурасы аерым-аерым сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм тормышка ашыруның төп шарты булып тора дигән фикер ныгырга тиеш. Ул, үз чиратында, яхшы халәт һәм күтәренке кәеф нигезе генә түгел, ә жәмгыятьне савыктыруга юл, аның күп кенә социаль проблемаларын хәл итүгә нигез булып тора.

Саба муниципаль районында физкультура һәм спортны үстерү уздырыла торган социаль сәясәтнең өстенлекле юнәлеше булып тора.

Районда 134 спорт корылмасы бар, 35 спорт төре үсеш ала, 39% халык төрле дәрәжәдә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә тартылган.

Шуңа ук вакытта, даими рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә халыкның гомуми өлеше башка районнарда караганда бер аз югарырак булуга карамастан, шөгыйльләргә колачлау өчен халыкның күренә торган запасы күзәтелә. Бу өлеш мәктәп укучылары, пенсионерлар һәм хатын-кызлар арасында аеруча сизелә. Аерым уңышларга карамастан, татар-башкорт милли спорт көрәше, ир-атлар һәм хатын-кызлар футболы кебек аерым төрләр буенча күрсәткечләр канәгатьләнәрлек түгел. Кайбер авыл жирлекләрендә физик культураны һәм спортны үстерү мәсьәләләренә игътибар житезлек түгел. Әлегә жирлекләрдән ярышларда спортчыларның катнашуы мәжбүри, ашыгыч характерда.

II. 1 ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары, көтелгән соңгы нәтижәләргә тасвирлау, аны гамәлгә ашыру сроклары.

Төп максатлары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- физик культура һәм спорт өлкәсендә дөүләт сәясәтен гамәлгә ашыру;
- физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүдә халыкның агымдагы ихтияжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру;
- Саба муниципаль районында сәламәт яшәү рәвеше формалаштыру;

- Саба муниципаль районының бөтен халкы өчен сәламәт яшәү рәвеше алып бару өчен шартлар тудыру.

Бу максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- Саба муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерүнең норматив хокукый базасын камилләштерү;

- физик культура һәм спорт өлкәсендә объектларны исәпкә алуның һәм алардан файдалануның нәтижәле системасын булдыру;

- физкультура-спорт эшчәнлеген матди-техник һәм кадрлар белән тәмин итүне камилләштерү;

- физкультура-спорт эшчәнлеген оештыруның яңа формаларын кертү;

- жәмәгәт физкультура-спорт оешмаларына дәүләт ярдәме чараларын күрсәтү;

- заманча спорт-савыктыру комплекслары, махсулаштырылган спорт корылмалары төзү;

- яшәү, уку, хезмәт эшчәнлеген урыны буенча халыкның төрле категорияләренә физик культура, спорт белән шөгыйльләнү өчен уңайлы шартлар тудыру;

- спортның төп төрләрен үстерү;

- югары класслы спортчыларны һәм спорт резервын әзерләү;

- югары квалификацияле физкультура һәм спорт белгечләрен әзерләүдә ярдәм итү;

- физик активлыкны һәм сәламәт яшәү рәвешен системалы пропагандалауны оештыру.

Өлеге бурычларны хәл итү Саба муниципаль районы халкының сәламәтлеген ныгыту өчен шартлар тудырырга, райондагы демографик хәлне яхшыртырга, - массакуләм спортны һәм югары казанышлар спортын үстерергә һәм популярлаштырырга мөмкинлек бирәчәк.

1 ярдәмче программа 2017-2022 еллар дәвамында гамәлгә ашырылачак.

Аны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген мониторинглау өчен, расланган максатчан күрсәткечләренә исәпкә алып, түбәндәге гомумкабул ителгән индикаторлар кулланылачак.

Россия Федерациясендә 2020 елга кадәр физик культура һәм спортны үстерү стратегияләре, шулай ук спорт корылмалары белән тәмин ителешнең билгеләнгән - нормативлары:

физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче халыкның өлеше-процент;

физик культура һәм спорт белән даими рәвештә шөгыйльләнә торган физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар өлеше, халыкның өлеге категориясә гомуми саны-процент;

спорт-массакуләм чаралар саны, берничә кеше; спорт-массакуләм чараларда катнашучылар саны, мең кеше;

балалар һәм яшүсмерләрнең гомуми санында 6-15 ел шөгыйльләнүче балалар һәм яшүсмерләр өлеше, процентлар;

югары класслы спортчылар саны - барлығы (кеше), шул исәптән: халыкара класслы спорт мастерлары һәм Россия гроссмейстерлары; Россия спорт мастерлары; спорт мастерына кандидатлар;

физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт эшен алып баручы белгечлек буенча эшләүче физкультура-спорт оешмаларының квалификацияле тренерлары һәм тренер-мөгаллимнәре саны, кеше;

спорт корылмалары, берәмлекләр саны;

спорт объектларының бер тапкыр үткәрүчәнлегенә-процент.

1 Ярдәмче программаны тормышка ашыру нәтижәсендә 2022 елга түбәндәгеләр планлаштырыла:

системалы рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүче Саба муниципаль районы халкының өлешен 42 процентка кадәр житкерергә;

халыкның спорт корылмалары белән тәмин ителешен Татарстан Республикасының социаль-икътисадый үсеш программасында билгеләнгән дәрәжәгә житкерергә;

халыкка түләүле физкультура-спорт хезмәт күрсәтүләренә күләмен арттырырга һәм сыйфатын күтәрергә;

гражданның авырулар дәрәжәсен киметергә, хәрби хезмәткә чакырылуга кадәрге һәм чакырылу яшендәге егетләренә физик әзерлеген яхшыртырга;

бөтенроссия һәм халыкара ярышларда чыгыш ясаучы һәм спорт төрләре буенча Россия Федерациясе жыелма командасы әгъзалары булган Саба муниципаль районы спортчылары санын арттырырга;

сәләмәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән кешеләргә физик тернәкләндерүнең һәм социаль адаптацияләүнең ролен физик культура һәм спорт чаралары ярдәмендә күтәрү.

III. Ярдәмче программа (1 Ярдәмче программа) чаралар исемлеге

Чаралар исеме	Төп чараларны башкару сроклары	Жаваплы башкаручылар
Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре, спорт министрлыгы һәм спорт төрләре буенча республика федерацияләре, спорт төрләре буенча олимпия һәм техник спорт төрләре буенча клублар һәм - командалар, физкультура-спорт жәмгыятьләре һәм физкультура-спорт клублары һәм башка республика физкультура-спорт берләшмәләре һәм башка ижтимагый оешмалар арасында хезмәттәшлек турында шартнамәләр төзү	ел саен	Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре, спорт төрләре буенча министрлыгы, Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегә, «Саба» физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Массакуләм физик тәрбия һәм спортны үстерү мәсьәләләрен эш бирүчеләр һәм профсоюз комитетлары арасында күмәк шартнамәләргә керту	ел саен	Предприятие житәкчеләре (киләшенү буенча), профсоюзларның тармак комитеты (киләшү буенча)

<p>«Президент ярышлары, «Президент спорт уеннары» фестивален оештыруда булышлык күрсәтү (Россия Федерациясе Президентының 30.07.2010 №948 Указы)</p>	<p>ел саен</p>	<p>«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждениесе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Саба» физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе</p>
<p>Гомуми белем бирү - учреждениеләренен, урта һөнәри белем бирү учреждениеләренен - спорт билгеләнешендәге объектларын кирәкле спорт инвентаре һәм жиһазлары белән комплектлау</p>	<p>ел саен</p>	<p>«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждениесе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Саба» физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе</p>
<p>Эчке эшләр органнарында учетта торучы балигъ булмаганнарны спорт секцияләрендә һәм төркемнәрендә шөгыйльләнүгә жәлеп итү</p>	<p>ел саен</p>	<p>Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, Саба - муниципаль районы Башкарма комитеты каршындагы балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе</p>
<p>Физик культура һәм спорт өлкәсендә житәкче хезмәткәрләр, белгечләр һәм ижтимагый активлар белән квартал саен район семинар-киңәшмәләре үткәрү.</p>	<p>ел саен</p>	<p>Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе</p>
<p>Район спортчыларын республика, Россия һәм халыкара ярышларда әзерләү һәм катнаштыру, уку-түренировка жыйнагы уздыру</p>	<p>ел саен</p>	<p>Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет</p>

		учреждение, Татарстан Республикасы спорт федерациясе (килешү буенча)
ТР мәктәпләре арасында укыту-тәрбия эшләре буенча иң яхшы куелышка республика конкурсында катнашу	ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Олимп» балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе өстәмә белем бирү МБУ, «Сабантуй» балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү МБУ, «Саба» физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Уку-тренировка процессын иң яхшы куюга һәм мәктәп спортчылары арасында спорт резервын әзерләүгә бөтенроссия смотр-конкурсында катнашу	ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Олимп» балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе өстәмә белем бирү МБУ, «Сабантуй» балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү МБУ, «Саба» физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбенең педагогик һәм житәкче хезмәткәрләре өчен Республика һөнәри конкурсларында катнашу	ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Олимп» балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе өстәмә белем бирү МБУ, «Сабантуй» балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү МБУ, «Саба» физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Россия ДЮСШ педагогик һәм житәкче хезмәткәрләре арасында бөтенроссия һөнәри конкурсларында катнашу	ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Олимп» балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе МБУ, «Сабантуй» балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү МБУ, «Саба» физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе

Жэйге чорда Татарстан Республикасының яшүсмерләр һәм юниорлар спорт төрләре буенча жыелма командалары өчен район балалар сәламәтләндрү лагерлары базасында уку-тренировка жыйнагы оештыру һәм үткәру	ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшләр эшләр һәм спорт бүлгеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» муниципаль бюджет учреждениесе
Ярышларны, «Сабантуй» бәйрәмнәрен, фестивальләр һәм башка спорт бәйрәмнәрен, спортның милли һәм халык төрләре буенча уку-тренировка дәресләрен, рекомендацияләр, пособиеләр, программалар һәм кагыйдәләрен эшләүдә һәм таратуда ярдәм итү	ел саен	Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшләр эшләр һәм спорт бүлгеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Спортның милли төрләре буенча тренер-жәмәгатьчеләр һәм судьялар әзерләү буенча кыска сроклы курслар оештыру	ел саен	Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшләр эшләр һәм спорт бүлгеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Милли, команда, циклик һәм башка спорт төрләре буенча район ярышлары үткәру	ел саен	Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшләр эшләр һәм спорт бүлгеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Индивидуаль үзгәлекләрен һәм халыкара спорт федерацияләре таләпләрен, бөтенроссия һәм халыкара ярышлар уздыру кагыйдәләрен исәпкә алып, район спортчыларын инвентарь һәм дөньякүләм дәрәжәдәге жиһазлар белән тәмин итү, районның спорт учреждениеләрен кирәкле техник һәм башка инвентарь белән тәмин итү	ел саен	Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшләр эшләр һәм спорт бүлгеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Югары класслы спортчыларны максатчан әзерләү турында	ел саен	Татарстан Республикасы спорт федерацияләре, Саба муниципаль районы башкарма

Татарстан Республикасы спорт федерацияләре белән килешүләр төзү		комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Саба» физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Катлаулы-техник спорт төрләрен үстерү өчен районга югары квалификацияле тренерлар чакыру (йөзү, хоккей, фигуралы шуу, нәфис гимнастика, волейбол, бадминтон, синхрон йөзү), район спортчылары һәм тренерлары өчен мастер-класслар үткөрү	ел саен	Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Спортчыларны һәм тренерларны социаль яклауга ярдәм итү, шул исәптән район спорт хәрәкәте ветераннарына социаль ярдәм чараларын көчәйтү юлы белән	ел саен	Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, Саба муниципаль районы халкын социаль яклау идарәсе
Балигъ булмаганнар арасында хокук бозуларны спорт секцияләрендә һәм мәгариф учреждениеләренен физкультура-савыктыру төркемнәрендә, ДЮСШ дәресләренә жәлеп итү юлы белән профилактикалау чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру	ел саен	Россия Эчке эшләр министрлыгының Саба районы буенча бүлеге, Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге Саба муниципаль районы башкарма комитеты, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, муниципаль казна учреждениесе «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» муниципаль бюджет учреждениесе
Саба районында физик культураны һәм спортны үстерү тарихы турында материал эзерләү һәм бастырып чыгару	ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Сабадулкыннар» сәүдә-күнел

		ачу комплексы» ААЖ, «Татмедиа» ААЖ, «Сабатаннары» газетасы редакциясе Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге.
Физик культура һәм спорт нигезләре, сәламәт яшәү рәвеше һәм хәрәкәт активлыгы турында, ата-аналарның үз балаларының сәламәтлеге өчен җаваплылыгы турында халык арасында мәгълүмат тарату	ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының башкарма комитеты РОО, «Татмедиа» ТРК «Сабадкыннары» ААЖ, «Татмедиа» ААЖ «Сабатаннары» газетасы редакциясе.
Район мәгариф учреждениеләрендә махсулаштырылган спорт сыйныфларын оештыру	ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «спорт комплексы» муниципаль берәмлеге» муниципаль бюджет учреждениесе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» муниципаль бюджет учреждениесе
Мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләрендә, башка уку йортларында балаларга, яшүсмерләргә һәм яшьләргә физик тәрбия бирүгә медицина контроле мәсьәләләре буенча семинарлар үткәрү	ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль учреждениесе, муниципаль Казен Уку «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» дәүләт автоном учреждениесе, «Саба үзәк район хастаханәсе» ДАССУ
Хезмәт коллективларында спорт-массакуләм һәм физкультура-савыктыру эшен яхшыртуга юнәлдерелгән комплекслы чаралар эшләү һәм гамәлгә ашыру	ел саен	хезмәт коллективлары житекчеләре, Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Саба» физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном

		учреждение, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждение
Физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнгән затларга комплекслы профилактик медицина тикшерүе үткәрү	ел саен	Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждение «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждение, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждение, «Саба үзәк район хастаханәсе» ДАССУ, районның физик культура һәм спорт учреждениеләрә
Мәгариф учреждениеләрендә укучыларның, шулай ук хәрби хезмәткә чакырылу яшендәге яшьләрнең физик әзерлегә тестын (мониторингын) үткәргүгә юнәлдерелгән комплекслы чаралар эшләү һәм гамәлгә ашыру	ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждение «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждение, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждение, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» муниципаль бюджет учреждение, «Саба үзәк район хастаханәсе» ДАССУ, Саба һәм Теләче муниципаль районы Хәрби комиссариаты бүлеге
Махсус медицина төркемнәренә, гомуми белем бирү учреждениеләренә кертелгән укучылар белән индивидуаль программалар буенча дәрәсләр оештыру	ел саен	«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждение, «Саба үзәк район хастаханәсе» ДАССУ
Район халкының физик әзерлегә нормаларын тапшыру рәвешләрен камилләштерү (ВСФК «ГТО»)	ел саен	Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждение «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждение, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждение
Районда инвалидлар өчен физкультура-спорт клублары һәм ветераннар өчен физкультура-спорт клублары төзү	ел саен	Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждение «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждение, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждение, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждение, ветераннар

		оешмаларының Саба Советы (пензионерлар), ТРО Саба район оешмасы.
Инвалидлар һәм өлкән яшьтәге кешеләр арасында спорт ярышлары, спартакиадалар, фестивальләр, спорт бәйрәмнәре үткәру, республика, Россия ярышларында катнашу	ел саен	Халыкны социаль яклау идарәсе, ветераннар (пензионерлар) оешмаларының Саба советы, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Саба» йөзү бассейны «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Татарстан Республикасы укучыларының жәйге һәм кышкы Спартакиадаларда катнашуы, ТР һәм РФ муниципаль хезмәткәрләре Спартакиадалары	һәр 2 ел саен ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Олимп» балалар һәм яшүсмерләр спорт мәктәбе МБУ, «Сабантуй» балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» ДБУ
Республика һәм Россия уеннарына эзерләнү максатларында «Авыляшьләр» комплекслы чараларын эзерләү һәм уздыру	ел саен	Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Техник спорт төрләре буенча район, республика һәм Россия дәрәжәсендә ярышлар эзерләү һәм уздыру (картинг)	ел саен	Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе
Мәктәпкәчә яшьтәге балалар белән район ярышларын эзерләү һәм уздыру	ел саен	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе, «спорт комплексы» муниципаль берәмлеге» муниципаль бюджет учреждениесе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» муниципаль бюджет учреждениесе

<p>Физик культура һәм спорт объектларын төзү: - Илэбәр авылындагы тау чаңгысы һәм чаңгы-роллер комплексы; - Б.Саба бистәсендә «SABA-ARENA» универсаль спорт комплексы.</p>	<p>2017-2022еллар 2017-2022еллар</p>	<p>Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе</p>
<p>Республика һәм башка ярышларга нәтижәле эзерлек максатларында уку йортларында спорт төрләрен билгеләргә.</p>	<p>ел саен</p>	<p>Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Физкультура-савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе</p>

IV. 1 нче ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Имзалар программасын финанслауның гомуми күләме - 2017-2022 елларда ТР Саба муниципаль районы бюджеты хисабына 342 988,180 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән:

2017 ел - 56 439,380мең сум;

2018 ел - 56 930,480мең сум;

2019 ел -57 404,580мең сум;

2020 ел -57 404,580мең сум;

2021 ел -57 404,580мең сум;

2022 ел -57 404,580мең сум;

1 Ярдемче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
(чираттагы финанс елы һәм план чоры).

V. 1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

1 Ярдемче программада катнашучылар эшчәнлеген гамәлгә ашыру һәм координацияләү өчен җаваплы булып Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге тора, ул предприятие җитәкчеләре, жирле үзидарә органнары һәм башка оешмалар белән берлектә:

программа чаралары исемлеген, аларны гамәлгә ашыруга чыгымнарны, шулай ук

1 Ярдемче программаны гамәлгә ашыру механизмын төгәлләштерү буенча билгеләнгән тәртиптә тәкъдимнәр эзерли;

квартал саен хисап кварталыннан соң килә торган айның 15 енә кадәр 1 Ярдемче программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап эзерли һәм аны Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлегенә тапшыра.

Хисап мәгълүматын җыю һәм агрегатлау өчен җаваплы булып Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге тора.

Хисап кварталыннан соң килүче айның 10 ына кадәр 1 Ярдәмче программаны үтәүчеләр Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлегенә 1- Ярдәмче программа чаралары үтәлеше турында мәгълүмат тапшыралар

VI. 1 Ярдәмче программаның икътисадый, социаль нәтижәләлеген бәяләү

1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашырудан социаль-икътисадый нәтижәлелеккә түбәндәгеләр исәбеннән ирешеп булачак:

район халкының физик культура, спорт белән шөгыйльләнү дәрәжәсен күтәрү;
 бөтенроссия һәм халыкара ярышларда Саба муниципаль районы спортчылары ирешкән нәтижәләрне үстерү;

халыкның төрле төркемнәре арасында авыручылар саны кимү; хәрби хезмәткә чакырылуга кадәрге һәм хәрби хезмәткә чакырылу яшендәге егетләрнең физик әзерлеген яхшырту;

балалар һәм яшьләрне спорт белән даими шөгыйльләнүгә жәлеп итү;
 физкультура-спорт хезмәтләренен, шул исәптән түләүле хезмәт күрсәтүләрнең һәркем файдалана алырлык булуын, төрлелеген һәм сыйфатын арттыру;

сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрне физик тернәкләндерү һәм социаль адаптацияләү өчен мөмкинлекләренә киңәйтү;

Саба муниципаль районы гражданның ял итүнең савыктыручы актив формаларына ихтыяжларын канәгәтләндерү.

VII. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәләрен бәяләү индикаторлары

Төп чараларны башкару вакыты	Ахыргы нәтижәләрен бәяләү индикаторлары (үлчәү берәмлекләре)	Индикаторларның күрсәткечләре (фараз)					
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
ел саен	спорт объектлары саны, берәмлекләр	137	140	143	146	149	152
	халыкның спорт заллары белән тәмин ителеше, %	121	121,5	122	122,5	123	123,5
	халыкның яссы спорт корылмалары белән тәмин ителеше, %	126	126,5	127	127,5	128	128,5
	халыкның йөзү бассейнары белән тәмин ителеше %	24,30	24,30	24,30	24,30	24,30	24,30
	спорт билгеләнешендәге объектларның бердәм үткөрү сәләте, %	50	50	50	50	50	50
	югары һәм урта махсус белемле - штатлы белгечләр, тренерлар һәм физик культура һәм спорт укытучылары саны, кеше	218	218	220	220	221	222
	спорт төрләре буенча секцияләрдә, төркемнәрдә һәм бүлекләрдә, физкультура-	39,5	40	40,5	41	41,5	42

савыктыру юнөлөшөндөгө төркөмнөрдө, клубларда һәм үзөклөрдө даими шөгылльлөнүчө гомуми кеше саны (район халкының гомуми санына карата процентлар)							
спорт-массакулөм чаралар саны	146	148	150	152	154	156	
сөламөтлөгө ягыннан мөмкинлеклөре чиклөнгөн затлар өлөшө	328	334	336	339	343	347	

«2017 - 2022 елларга Саба муниципаль районьнда яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасына 2 номерлы кушымта

2017-2022 ЕЛЛАРГА балаларның һәм яшьләрнең ялын, аларны Савыктыруны һәм мәшгульлекне оештыруга ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

2 Ярдәмче программа исеме	«2017-2022 елларга балаларның һәм яшьләрнең ялын, аларны савыктыруны һәм мәшгульлеген оештыру» (алга таба-2 Ярдәмче программа)
2 Ярдәмче программаның муниципаль заказчысы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты
2 Ярдәмче программаны төп эшләүче	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ
2 нче ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары	<p>2 нче ярдәмче программаның максаты:</p> <p>балачакны яклау өлкәсендә муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру, балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны сәламәтләндрүне оештыру, каникуллар вакытында аларның мәшгульлеген тәмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру.</p> <p>2 нче ярдәмче программаның бурычлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> - балалар һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндрүен һәм мәшгульлеген тәмин итү өчен шартлар тудыру; - тормыш эшчәнлеген яхшырту һәм авыр хәлдәге балаларның проблемаларын хәл итү; - балаларның һәм яшьләрнең төрле рәвешләрдәге ялын, сәламәтләндрүен һәм мәшгульлеген, балалар һәм яшьләр туризмын һәм спортын үстерү; - балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны савыктыру инфраструктурасын саклап калу һәм ныгыту; - балалар авыруларын һәм инвалидлыкны профилактикалау; - балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау.
2 Ярдәмче программаның	2017-2022еллар

<p>вакыты этаплары</p>	
<p>2 Ярдәмче программа чаралары исемлеге</p>	<p>1. Ижади сәләтле яисә социаль актив балалар һәм волонтерлар, балалар һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләре активы эгъзалары, балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләр өчен стационар һәм палатка лагерьларында профильле сменаларны оештыру.</p> <p>2. Гомуми белем бирү учреждениеләре укучыларының көндөзге лагерьларында эш сменаларын оештыру.</p> <p>3. Муниципаль һәм дөүләт учреждениеләре хезмәткәрләренә һәм коммерциячел һәм коммерциягә карамаган оешмалар хезмәткәрләре балаларының балалары өчен стационар лагерьларда сменалар оештыру (дөүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән тыш).</p>
<p>2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары</p>	<p>2017-2022 елларда Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән дөүләт ярдәме программаларын финанслауның гомуми күләме 1 150,000 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2017 ел - 0,000 мең сум; 2018 ел - 230,000 мең сум; 2019 ел - 230,000 мең сум; 2020 ел - 230,000 мең сум; 2021 ел - 230,000 мең сум; 2022 ел - 230,000 мең сум.</p> <p>2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.</p>
<p>2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре</p>	<p>7 яшьтән 18 яшькә кадәрге балаларны каникуллар вакытында төрле ял итү һәм сәламәтләндерү формалары белән тәэмин итү 40 процент дәрәжәсендә.</p> <p>Стационар һәм палаткалы лагерьларда профиль сменалар өлешен каникул вакытында төрле ял һәм сәламәтләндерү формалары белән колачланган балаларның гомуми саныннан 16 процентка кадәр арттыру</p>

I. 2 нче ярдәмче программаны хэл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

“Кояшкai” сәламәтләндрерү лагерре Саба муниципаль районы укучыларының ялы, күнел ачу һәм сәламәтләндрерү базасы булып тора. Лагеррь “Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Икшермә кадет интернат-мәктәбе” МБГББУ базасында урнашкан, анда ял итү, спорт белән шөгыльләнү, ижат итү һәм балаларның күнел ачуы өчен зур территория һәм үсеш алган инфраструктура бар. Балалар һәм яшүсмерләр карамагында футбол һәм волейбол мәйданчыклары, өстәл теннисы, бадминтон, Интернет челтәренә тоташтырылган компьютерлар белән класслар. Шулай ук балалар график буенча педагоглар озатуында Байлар Сабасы шәһәр үзегендә урнашкан Саба йөзү бассейнында һәм Лесхоз бистәсендәге “Нарат” боз сараенда үткәрелгән дәресләрдә булалар. Балаларны йөздерү һәм йөзү буенча укыту бассейнда балалар лагерьяларында физик тәрбия бирү буенча оештыру – методик күрсәтмәләр нигезендә үткәрелә. Бассейнда булганда балаларның тормышы һәм сакланышы өчен жаваплылык физик культура инструкторына, отряд әйдаманнарына һәм шәфкать туташына йөкләнә.

Лагеррьда уен, дискотека, линейка кебек эшләр үткәрелә торган урыннар бар. Лагеррь территориясе матур итеп төзекләндререлгән һәм яшелләндререлгән, төрле клумбалар белән бизәлгән, кул астындагы материаллардан ясалган эшләнмәләр һәм фигуралар белән бизәлгән.

Шулай ук киём киптерү өчен махсус бүлмә, кер юу, кер үтүкләү, 4 бәдрәф, 2 душ бүлмәсе бар. Йокы корпусларына соңгы капитал ремонт заманча югары сыйфатлы куркынычсыз төзелеш материаллары кулланып үткәрелде.

Балалар төзекләндререлгән йокы корпусында яшиләр. Бүлмәләрдә 3-6 кеше урнаша. Балалар анда көндезге һәм төнге йокы вакытында гына булалар. Калган бөтен вакыт йокы бүлмәсеннән тыш активлыкка исәпләнгән. Корпуслар тәүлек буе видеокүзәтү системасы белән жиһазландырылган.

Жәйге лагеррь эшчәнлеген оештыру өчен алдан ук төп һәм ярдәмче биналарны әзерләү буенча зур эш алып барыла, су белән тәмин итү һәм канализация чыганакларының торышы һәм эшкә әзерлеге, медицина жиһазлары һәм аптечкалар булу тикшерелә.

Лагеррьның куркынычсыз эшләве өчен автоматик янғын сигнализациясе һәм хәбәр итү системасы, тревога сигнализациясе кнопкасы, янғын чыккан очракта кешеләрне эвакуацияләү схемасы, беренчел янғын сүндерү чаралары һәм янғын краннары бар.

Лагеррьда компетентлы, квалификацияле һәм тәжрибәле әйдаманнар эшли. Күп кенә әйдаманнар, ким дигендә, 2 смена лагерьяларда уңышлы эшләп килгән һәм шул ук вакытта даими рәвештә үзләренә һөнәри дәрәжәләрен күтәрәләр. Һәр сменада 10-11 әйдаман, музыка житәкчесе, аккомпаниатор, педагог-оештыручы, өлкән әйдаман, физик культура буенча тәрбияче эшли.

Лагеррь эшенә норматив-хокукый базасы эшләндререлде, ул федераль, төбәк, муниципаль дәрәжәдәге лагеррь эшчәнлеген нигезли торган документларны үз эченә ала.

Һәр смена башланыр алдыннан матди-техник һәм укыту-методик тәмин ителеш карала:

- спорт инвентарьялары (волейбол, резина, баскетбол, футбол туплары, өстәл теннисы, сикергеч, шахмат, шашка);
- канцтоварлар (альбомнар, буяулар, фломастерлар, төсле кәгазь һ.б.)

• аппаратура (телевизор, микрофон, музыка үзәге, видеокамера, проекцион экран һәм башкалар)

Балаларны кече төркемнәргә кызыксыну буенча берләштерүче түгәрәк эшчәнлек лагерьда тәрбия эшенең мөһим юнәлеше булып тора. Лагерьның түгәрәк эшчәнлеген оештыру вариатив характерга ия, ягъни һәр смена чорында даими түгәрәкләр һәм ижади остаханәләр эшли, аларның эшләве өчен педагогик кадрлар белән тәмин ителеш бар. Балаларның үз мәнфәгатьләрен иң максатчан куллануда гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырыла. Укучылар КВН уеннары, мазәкләр язу һәм юмористик миниатюралар кую күнекмәләре алу, кул астындагы материаллардан бүлөк ясау, рәсем сәнгатеңдә сәләтне белү мөмкинлегенә ия. Түгәрәкләрдә һәм ижади остаханәләрдә ял итүчеләр санының 100 % ы катнаша.

II. 2 ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ.

2 нче ярдәмче программаның максаты:

балачакны яклау өлкәсендә муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру, балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны сәламәтләндерүне оештыру, каникуллар вакытында аларның мәшгульлеген тәмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру.

2 нче ярдәмче программаның бурычлары:

- балалар һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндерүен һәм мәшгульлеген тәмин итү өчен шартлар тудыру;
- тормыш эшчәнлеген яхшырту һәм авыр хәлдәге балаларның проблемаларын хәл итү;
- балаларның һәм яшьләрнең төрле рәвешләрдәге ялын, сәламәтләндерүен һәм мәшгульлеген, балалар һәм яшьләр туризмын һәм спортын үстерү;
- балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны савыктыру инфраструктурасын саклап калу һәм ныгыту;
- балалар авыруларын һәм инвалидлыкны профилактикалау;
- балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау.

III.ӘЛЕГЕ ПРОГРАММА КЫСАЛАРЫНДА ХЕЗМӘТ КҮРСӘТҮЛӘР КҮЛӘМЕНЕҢ РАСЛАНГАН НОРМАТИВЛАРЫ НИГЕЗЕНДӘ ҮТКӘРЕЛӘ ТОРГАН ЧАРАЛАР

Чаралар исеме	Уздыру вакыты	Оешма өчен җаваплы (башкаручы)
1. «Кояшкай» стационар лагере	1 смена июнь 2 смена июль	Шакиров И.Ф, Гарипов И.Р. Шакиров И.Ф, Гарипов И.Р.

IV. 2 нче ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

2017-2022 елларда Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән дәүләт ярдәме программаларын финанслауның гомуми күләме 1 150,000 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2017 ел - 0,000мең сум;

2018ел - 230,000 мең сум;

2019 ел - 230,000 мең сум;

2020 ел - 230,000 мең сум;

2021 ел - 230,000 мең сум;

2022 ел - 230,000 мең сум.

2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

V. 2 Ярдәмче программаның көтелгән нәтижәләре

7 яшьтән 18 яшькә кадәрге балаларны каникуллар вакытында төрле ял итү һәм сәламәтләндрү формалары белән тәэмин итү 40 процент дәрәжәсендә.

Стационар һәм палата лагерьларында профиль сменаларының өлешен каникуллар вакытында төрле ял итү һәм сәламәтләндрү формаларында колачланган балаларның гомуми саныннан 16 процентка кадәр арттыру.

6	Эзмэ урта гомум белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
7	Икшермә кадет мәктәбе	60	2		2	60	2		2	60	2		2	192
8	Иштуган гомум белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
9	Килдебәк гомум белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
10	Курсабаш төп гомуми белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
11	Лесхоз гомум белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
12	Түбән Шытсу төп гомуми белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
13	Мичән төп гомуми белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
14	Саба гимназиясе		10		15		10		15		10		15	75
15	Сәләтле балалар өчен гомум белем бирү мәктәбе		2	60	2		2	60	2		2	60	2	192
16	Сатыш урта мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
17	Тимершык урта мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
18	Шәмәрдән лицее		10		15		10		15		10		15	75

11	Лесхоз гомум белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
12	Түбән Шытсу төп гомуми белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
13	Мичән төп гомуми белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
14	Саба гимназиясе		10		15		10		15		10		15	75
15	Сэләтле балалар өчен гомум белем бирү мәктәбе		2	60	2		2	60	2		2	60	2	192
16	Сатыш урта мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
17	Тимершык урта мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
18	Шәмәрдән лицее		10		15		10		15		10		15	75
19	Шекше урта мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
20	Юлбатская төп гомуми белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
21	Олы Арташ төп гомуми белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
22	Сабабаш төп гомуми белем бирү мәктәбе		2		2		2		2		2		2	12
	Барлығы	60	60	60	70	60	60	60	70	60	60	60	70	750

«2017 - 2022 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасына 3 номерлы кушымта

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА
«2017 - 2022 елларга авыл яшьләре»;

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

3 Ярдәмче программа исеме	«2017-2022 елларга Саба муниципаль районының авыл яшьләре» ярдәмче программасы
3 нче ярдәмче программаны төп эшләп чыгаручы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге
3 Ярдәмче программаның максаты	Саба муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру
3 Ярдәмче программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авыл яшьләрен мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру. 2. Авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру. 3. Авыл яшьләренең икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру. 4. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм
3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2017-2022 еллар
3 нче ярдәмче программа Чаралары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авыл яшьләрен мәгълүмати тәмин итү. 2. Авыл яшьләренең социаль активлыгы. 3. Авыл яшьләренең икътисадый активлыгы. 4. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм ижади үсеше
3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Билгеләнгән тәртиптә билгеләнә торган һәм бүлеп бирелә торган күләмнәрдә Татарстан Республикасы бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып Татарстан Республикасы бюджеты акчалары ; Саба районы жирле бюджетының жәлеп итүе күздә тотыла торган акчалары , бюджеттан тыш чыганаclar
3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре	Авыл яшьләрен Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе ижтимагый оешмасының район бүлекчәсе эшчәнлегенә жәлеп итү. Авыл яшьләренә мәгълүмат-аңлату ярдәменә үсүенә системалы ярдәм күрсәтү (индивидуаль, электрон, телефон консультациясе).

	<p>Яшьләрнең инновацион, проект эшчәнлегенә системалы ярдәм күрсәтү, шул исәптән грант нигезендә авыл яшьләре инициативаларына һәм проектларына ярдәм итү.</p> <p>Авыл яшьләренә бизнес-планлаштыру нигезләрен укутуда системалы ярдәм күрсәтү.</p> <p>Авылдагы социаль-икътисадый үзгәртеп коруларда яшьләрнең ролен күтәрү.</p> <p>Авыл яшьләренең интеллектуаль, әхлакый һәм ижади потенциалын арттыру.</p> <p>Авыл яшьләренең милли үзаңы, гражданлыгы һәм патриотлыгы үсеше.</p> <p>Яшь буынның сәламәтлеген саклау һәм яхшырту буенча шартлар тудыру (жинаятьчелекне, алкоголизмны һәм наркоманияне пропагандалау). Имзалар үтәүне тәмин итәргә мөмкинлек бирчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> авыл яшьләренең районның социаль-икътисадый үсеше белән кызыксынуы һәм аның әлеге процесста катнашырга эзәр булуы; авыл жирлегендә уңай демографик тенденцияләрен күтәрү һәм ныгыту; авыл жирлегендә социаль киренкелек дәрәжәсен киметү; яшьләрнең авылдан шәһәргә миграция агымын киметү; дәүләт структураларына халыкның ышанычы дәрәжәсен күтәрү; авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшырту.
--	---

I. 3 нче ярдәмче программаны хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Авыл яшьләренең, социаль төркем буларак, үз социаль торышы юк. Ул бөтен заман яшь буынының үсеш дәрәжәсен барлык проблемалары белән чагылдырып халыкның яшь төркемен барлыкка китерә. Авылда алар ачыграк күренә. Авыл жирлегендә яшьләр даирәсендә ярлылык, тормыш дәрәжәсендә гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтыяжларның үсмәве, эмоциональ ярлылык, үз һәм чит кешенең үз-үзен тотышының әхлакый бәясендә түбәнәюе аеруча кискен чагыла. Ә моның нәтижәсе - ижади хезмәт эшчәнлеген санга сукмау, жәмгыятьнең торышы өчен жаваплылыкны киметү, аннан читләшү.

Соңгы 15 елда авыл яшьләренең мәгълүмат һәм коммуникацияләрдә дөньясында активлыгы бик нык үзгәрдә. Китаплар, радио һәм газеталар кебек мәгълүмати каналлар актив яшьләр мөрәжәгатендә кулланылмый диярлек.

Шул ук вакытта мәгълүмат кыры авыл социумында аерым өстәмә компенсатор, социаль функцияләрдә үти: психологик, культурологик, танып белү, белем бирү, күңел ачу-ял итү, идеологик (дөньяви карашлылар). Авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгын күтәрүдә төп бурыч аңа мәгълүмати-аңлату ярдәме күрсәтүдән гыйбарәт.

Әлбәттә, Интернет челтәре - авыл өчен иң перспективалы мәгълүмат-ресурс каналларының берсе. Бу иң динамикалы үсүче коммуникатив киңлектә авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгы эзлекле рәвештә арта бара. Әмма әлегә Интернет челтәреннән файдалануның интенсивлыгы буенча авыл яшьләре шәһәр яшьләреннән шактый калыша.

Авыл яшьләре арасында проект эшчәнлеген үстерү һәм эшкуарлыкны үстерү бүген мөһим бурыч булып тора. Ә бу аны социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтмичә мөмкин түгел. Хәзер моны Интернет челтәре ярдәмендә, дистанцион укыту һәм вебинарлар программасын кулланып эшләргә мөмкин.

Проект эшчәнлеге инновацион, ижади эшчәнлек разрядына карый, чөнки ул чынбарлыкны үзгәртүне күздә тотып, унификацияләргә, үзләштерергә һәм камилләштерергә мөмкин булган тиешле технология базасында төзелә. Социаль инновацион проектлау яшьләр мохитен үстерү факторы булып тора, шәхес барлыкка килүгә, аны социальләштерүгә, аның билгеле бер төр күнекмәләренә ия булуына һәм граждан жәмгыяте тормышында тулы кыйммәтле катнашуга ярдәм итә.

Социаль проектлау нигезләрен үзләштерүнең актуальлеге, беренчедән, әлеге технологиянең барлык һөнәрләр өчен дә киң кулланылыш өлкәсенә ия булуы белән аңлатыла. Икенчедән, социаль проектлау логикасы һәм технологиясен белү белгечләргә аналитик, оештыру-идарә итү һәм бигрәк тә дөүләт яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт өлкәсендә башка функцияләргә нәтижелерәк башкарырга мөмкинлек бирәчәк. Өченчедән, проект технологияләре хезмәт базарында белгечнең конкурентлыкка сәләтлелеген, социаль әһәмиятле проект эшли белүен һәм аны финанслауга заявка формалаштыруны тәмин итә - бу гамәлдәге учреждениеләр һәм оешмалар кысаларында да, алардан тыш та эш урыны булдыруның реаль мөмкинлеге.

Икътисадый кризис шартларында яшьләргә эшкә урнаштыру мәсьәләләре көннән-көн актуальләшә бара. Килеп туган вазгыятьне аңлап, яшьләр үз потенциалын тормышка ашыруның яна ысулларын эзли башлый. Кече һәм урта бизнес районның урта сыйныфын - икътисадта һәм социаль өлкәдә инновацион үзгәртеп коруларның ышанычлы терәген формалаштырырга тиеш. Моның өчен башта авылда үз-үзгәччә эш белән тәмин итү һәм кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү мәсьәләләрен хәл итү максатында бизнес-планлаштыруның элементар күнекмәләренә өйрәтү таләп ителә.

Төрле өлкәләрдә районның социаль-икътисадый үсеше (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемтә, транспорт һ.б.), авыл районнарында тормыш рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспектив юнәлешләре нәтижәсендә аларның жәлеп итүчәнлеген арттыру, нәкъ менә авыл жирлегендә үз киләчәген төзәргә теләгән авыл яшьләре өчен оптималь мөмкинлекләр тудырырга мөмкинлек бирәчәк.

II. 3 ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ.

3 Ярдәмче программаның максаты - Татарстан Республикасы авыл яшьләренен социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителергә тиеш:

Авыл яшьләрен мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру авыл яшьләренә массакуләм мәгълүмат чаралары, мәгълүмат-полиграфия продукциясе, шулай ук IT--технологияләр куллану юлы белән махсус жайлаштырылган мәгълүмат житкерергә мөмкинлек бирәчәк.

Авыл яшьләренен социаль активлыгын күтәрү өчен шартлар тудыру авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгылләнүче яшьләр оешмалары төзүне, авыл яшьләренен ижтимагый-сәяси активлыгын арттыруны, авыл яшьләрен социаль проектлауга өйрәтүне һәм яшьләргә авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итүне күздә тотып.

Авыл яшьләренен икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру авыл яшьләрен бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтү, авыл жирендә яшьләр мәшгульлегенә ярдәм итү һәм яшьләргә авылны икътисадый үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итү.

Авыл яшьләренә рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү интеллектуаль-ижади һәм физкультура-савыктыру чараларын оештыруны һәм уздыруны, шулай ук яшүсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итүне күздә тоту.

Авыл яшьләре белән эшләү рәвешләрен һәм ысулларын даими камилләштерү зарурлығы нәтижәсендә 3 ярдәмче программасы 6 елга (2017 елдан 2022 елга кадәр) исәпләнгән һәм бер этапка гамәлгә ашырыла.

III. Ярдәмче программа (3 Ярдәмче программа) чаралар исемлеге

N т/б	Чаралар исеме	Башка ру срокла ры	Башкаручылар
1	2	3	4
1. "Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү"			
1.1	Авыл яшьләренә белешмә консультация бирү практикасын тарату, мәгълүмати хезмәтләр күрсәтү, мәгълүмат продуктларын таратуны оештыру	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.2	Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе рәсми сайтларында Саба бүлеге битләрен яңарту	2017 ел.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.3	Интернет челтәре аша авыл яшьләренә электрон консультация үткәргә ярдәм итү	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.4	Авыл яшьләренә «кайнар линия» телефоны буенча консультация бирүдә ярдәм итү	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.5	Авыл жирлегендә дәүләт яшьләр сәясәте тематикасы буенча методик пособиеләр булдыруны тәэмин итү	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.6	Район массакуләм мәгълүмат чараларында авыл жирлекләрен үстерү проблемаларын яктырту	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, «Татамедиа» ААҖ филиаллары: «Саба таңнары» газетасы редакциясе, «Саба дулкыннары» телерадиокомпаниясе, авыл жирлекләре

2. "Авыл яшьләренең социаль активлыгы"			
2.1. "Авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыйльләнүче яшьләр оешмалары" бүлеге			
2.1.1	Саба муниципаль районында авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыйльләнүче ижтимагый оешмаларга ярдәмнең билгеләнгән тәртиптә төрлө төрләрән күрсәтү	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
2.2. "Авыл яшьләренең ижтимагый-сәяси активлыгы" бүлеге			
2.2.1	Район авыл яшьләре форумын оештыру һәм үткөрү	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге,
2.2.2	Авыл яшьләрен ижтимагый-сәяси активлыкны үстерү буенча эш технологияләренә өйрәтүне оештыру	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, «Бердәм Россия» ТРО ВПП башкарма комитеты, авыл жирлекләре
2.3. "Социаль проектлау" бүлеге			
2.3.1	Авыл яшьләре арасында "Авылда социаль проектлау" конкурсын оештыру һәм уздыру	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
2.3.2	Авыл яшьләрен социаль проектлау нигезләренә вебинарлар үткөрүне оештыруда һәм читтән торып өйрәтүдә ярдәм итү	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
2.4. "Авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыру" бүлеге			
2.4.1	Социаль программалар кертү: 1. "Авыл лидеры" командасы төзү буенча тренинглар үткөрү. 2. "КВН авыл лигасы" оешмасы	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
2.4.3	"Авыл кичләре -Сельские вечера" яшьләр кичке лагерьларын оештыру социаль программасын гамәлгә кертүне тәмин итү	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
3. "Авыл яшьләренең икътисады активлыгы"			
3.1. "Бизнес-планлаштыру нигезләре" бүлеге			
3.1.1	Авыл жирлегендә эшчәнлек алып баручы (укуту семинарлары уздыручы)	2017-2022 еллар	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад

	яшь эшкуарларны эзерләү программаларын кертү		һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәмин итү үзәге” ДБУ
3.1.2	Авыл жирлегендә алдынгы фермер хужалыклары һәм кече предприятиеләр мисалында яшь эшкуарлар өчен хезмәтне саклау буенча семинарлар оештыру һәм уздыру	2017-2022 еллар	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәмин итү үзәге” ДБУ
3.2. "Авыл жирлегендә яшьләрнең мәшгульеге" бүлеге			
3.2.1	Югары белем алырга теләүче авыл яшьләрә турында мәгълүмат базасын булдыру һәм читтән торып һәм көндөзгә уку йортларына максатчан жыю өчен исемлекләр формалаштыру	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
3.2 бүлеккә оештыру-тәмин итү характерындагы чаралар			
3.2.2	Вакансияләр һәм уку эш урыннары ярминкәләрен оештыру юлы белән гражданны эшкә урнаштыруда ярдәм итү буенча эшләр башкару	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, “Саба районы халыкны эш белән тәмин итү үзәге” ДБУ
3.2.3	16-29 яшьләрдәге авыл халкының һөнәри ориентлашуына юнәлдерелгән чаралар үткәрүне оештыру	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, «Саба районы халыкны эш белән тәмин итү үзәге» ДБУ, «Саба аграр кәллиятә» урта һөнәри белем бирү дөүләт бюджет учреждениесе
3.3. "Авылны икътисады үстерү программаларын гамәлгә ашыру" бүлеге			
3.3.1	Авыл яшьләрә арасында "Авылда бизнес-планлаштыру" район конкурсын оештыру һәм уздыру	2017-2022 еллар	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, ТР АМОның Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәмин итү үзәге” ДБУ
3.3.2	Авыл хужалыгын модернизацияләү өлкәсендә	2017-2022	Саба муниципаль районының Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Саба

	инновацион проектларның район конкурс-күргәзмәсен оештыру һәм үткәрү	еллар	муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенәң Саба бүлеге
3.3 бүлеккә оештыру-тәмин итү характерындагы чаралар			
3.3.3	Авыл жирлекләрендә авыл туризмын үстерү буенча проектлар конкурсын үткәрү	2017-2022 еллар	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенәң Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәмин итү үзәге” ДБУ
3.3.4	«Авыл туризмы» конкурсының иң яхшы проектларын гамәлгә ашыру (авыл тибындагы кунак йортлары төзү, авыл халкының тормышы, көнкүреш, традицияләре белән танышуга бәйле махсус программаларны гамәлгә ашыру)	2017-2022 еллар	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенәң Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәмин итү үзәге” ДБУ
4. "Дини, физик һәм ижади үсеш"			
4.1. "Интеллектуаль-ижади чаралар" бүлеге			
4.1.1	Саба муниципаль районының яшьләр авыл ижат коллективлары арасында конкурс оештыру һәм үткәрү	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенәң Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.2	Авыл жирлегендә эшләрәче яшь белгечләр арасында һөнәри осталык конкурсын оештыру һәм уздыру	2017-2022 еллар	Саба муниципаль районының Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенәң Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.1 бүлегенә оештыру-тәмин итү характерындагы чаралар			
4.1.1	"Брейн-ринг" интеллектуаль уенын оештыру һәм уздыру	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр

			берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.2	Татар яшьләре арасында КВН район конкурсын оештыру һәм үткәрү	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.3	«Авыл яшьләре» район ярышларын оештыру һәм үткәрү	2017-2022 еллар	Саба муниципаль районының Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.4	«Серле каләм» район конкурсын оештыру һәм уздыру	2017-2022 еллар	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.1.5	Авыл яшьләре арасында «Ел лидеры» район этабын оештыру һәм үткәрү	2017-2022 еллар	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.1.6	«Моселманкызы», «Моселманегете» район конкурсын оештыру һәм уздыру	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.2. "Физкультура-сәламәтләндрү чаралары" бүлеге			
4.2.1	Авыл жирлекләренә ял-сәламәтләндрү майданчыкларын түбәндәге спорт төрләре буенча үстерү өчен спорт жиһазлары һәм инвентарлары сатып алуга ярдәм итү: мини-футбол, волейбол, өстәл теннисы, ишегалды хоккее, бадминтон, стритбол, чаңгы, пляж волейболы, бадминтон, футбол һ.б.	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.3. "Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру" бүлеге			
4.3.1	Тәмәке тартуга, алкогольизмга, наркоманиягә каршы профилактик акцияләр оештыру һәм уздыру	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, башкарма комитетның мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре

4.3.2	"Гомуми эш" гомумроссия алкоголь проектын гамэлгә ашыруда катнашу	2017-2022 еллар	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, башкарма комитетның мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
-------	---	-----------------	--

IV. 3 нче ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Программа чараларын гамэлгә ашыру өчен Татарстан Республикасы бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып Татарстан Республикасы бюджеты акчалары, шулай ук Саба муниципаль районы акчалары һәм бюджеттан тыш чыганаclar жәлеп ителә.

V. 3 максатчан ярдәмче программасының икътисадый һәм социаль нәтижәләлеген бәяләү.

3 Ярдемче программаны гамэлгә ашыруның һәм Татарстан Республикасы бюджетының һәм Саба муниципаль районы бюджетының бүленгән акчаларыннан файдалануның һәм жирле бюджет акчаларын жәлеп итүнең нәтижәлеге түбәндәгеләр хисабына тәмин ителәчәк:

бюджет акчаларыннан максатчан файдаланмау мөмкинлеген төшереп калдыру;
бюджет акчаларыннан файдалануның ачыклығы;
бюджет акчаларын адреслы бирү.

3 ярдемче программасы чараларын гамэлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

яшьләр ижтимагый оешмаларында торучы авыл яшьләре өлешен арттырырга;
жирле үзидарә органнарында авыл яшьләре вәкилләренә өлешен арттырырга;
авылны социаль һәм икътисадый үстерү программаларын гамэлгә ашыруда катнашучы авыл яшьләре санын арттырырга;

югары һөнәри белем алган авыл яшьләре санын арттырырга;

авыл яшьләре өчен интеллектуаль-ижади чаралар оештырырга;

авыл яшьләре өчен физкультура-савыктыру чараларын оештырырга;

сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларында катнашучы авыл яшьләре санын арттырырга.

Социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтү авыл яшьләренә грант нигезендә конкурсларда катнашырга, үз эшен башлап жиберергә, аз чыгымлы һәм нәтижәле программалар һәм проектлар кертергә мөмкинлек бирәчәк.

3 Ярдемче программаны гамэлгә ашыру кысаларында, яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче 3 Ярдемче программаны башкаручыларның конкрет белгечләре, торақ, ташламалы кредитлар, белем алу турында махсус мәгълүматка ия булып, команда эше, социаль проектлау, бизнес-планлаштыру, электораль активлыкны арттыру технологияләреннән файдаланып, 3 Ярдемче программаның бурычларын үтәүгә ярдем итәчәкләр, эшенә адреслы булуын, авылда төрле социаль, икътисади программаларны тормышка ашыруны тәмин итәчәкләр.

VI. Көтелә торган нәтижәләр

Авыл яшьләрен Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе ижтимагый оешмасының район бүлекчәсе эшчәнлегенә жәлеп итү.

Авыл яшьләренә мәгълүмати-аңлату ярдемен (шәхси, электрон, телефон консультациясе) үстерүдә системалы ярдем күрсәтү.

Яшьләрнең инновацион, проект эшчәнлегенә системалы ярдәм күрсәтү, шул исәптән грант нигезендә авыл яшьләре инициативаларына һәм проектларына ярдәм итү.

Авыл яшьләренә бизнес-планлаштыру нигезләрен укытуда системалы ярдәм күрсәтү.

Авылдагы социаль-иқътисадый үзгәртеп қоруларда яшьләрнең ролен күтәрү.

Авыл яшьләренең интеллектуаль, әхлақый һәм ижади потенциалын арттыру.

Авыл яшьләренең милли үзаңы, граждандлығы һәм патриотлығы үсеше.

Яшь буынның сәламәтлеген саклау һәм яхшырту буенча шартлар тудыру (жинаятьчелекне, алкогольизмны һәм наркоманияне пропагандалау). Программа чараларын уңышлы үтәү түбәндәгеләрне тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:

авыл яшьләренең районның социаль-иқътисадый үсеше белән кызыксынуы һәм аның әлеге процесста катнашырга әзер булуы;

авыл жирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту;

авыл жирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү;

яшьләрнең авылдан шәһәргә миграция агымын киметү;

дәүләт структураларына халыкның ышанычы дәрәжәсен күтәрү;

авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшырту.

«2017 - 2022 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасына 4 номерлы кушымта

**«2016 - 2018 елларга яшьләр сәясәтен үстерү»
ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАсы**

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

4 Ярдәмче программа исеме	«2017 - 2022 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» ярдәмче программасы (алга таба - 4 ярдәмче программа).
4 Ярдәмче программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты
4 нче ярдәмче программаны төп күләме.	Саба районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Яшьлек» яшьләр-спорт үзәге МБУ
4 ярдәмче программаның күләме.	Яшь гражданның социаль аякка басу һәм үсеш гарантияләренен социаль-икътисадый, оештыру, хокукый шартларын булдыру, аларны жәмгыять мәнфәгатьләрендә тулысынча гамәлгә ашыру
4 Ярдәмче программаның бурычлары	<p>аерым алганда, Татарстан Республикасы һәм Саба муниципаль районы яшьләр сәясәтенен норматив хокукый базасын камилләштерү;</p> <p>яшьләр үзешкәнлеген, яшьләрнең инновацион һәм эшкуарлык эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәмин итү;</p> <p>балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр мохитендә асоциаль күренешләрне профилактикалау;</p> <p>яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;</p> <p>яшьләрне гражданлык-патриотик тәрбияләү;</p> <p>яшьләрнең гаилә кыйммәтләрен булдыру;</p> <p>яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнарны һәм оешмаларны, балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләрен фәнни-методик һәм мәгълүмати тәмин итүне камилләштерү;</p> <p>яшьләрнең үз-үзен оештыруның төрле рәвешләрен стимуллаштыру;</p> <p>кичекмәстән ярдәмгә һәм яклауга мохтаж затларны ачыклау, ашыгыч беренче ярдәм күрсәтү, потенциал суицидентларның куркынычсызлыгын тәмин итү, стресс хәлен бетерү;</p> <p>психик халәттә, аралашуда һәм үсештә барлыкка килә торган проблемаларны үз вакытында профилактикалау һәм нәтижәле хәл итү максатында суицидентларның психологик-педагогик статусы үзгәртүләрен өйрәнү;</p> <p>авыр тормыш ситуациясе чорында халыкның төрле яшь төркемнәренә психологик-педагогик ярдәм күрсәтү системасын булдыру;</p>

	<p>төрле дәүләт органнарын һәм ижтимагый берләшмәләрне гражданнарның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклауда катнашуга җәлеп итү;</p> <p>жәмгыятьтә булган социаль тәртип нормаларын кертү, балаларның шәфкатьлелеген формалаштыру, гаиләдә һәм житештерү коллективларында кыйммәтле мөнәсәбәтләрне үстерү;</p> <p>яшь белгечләрнең һөнәри осталыгына ярдәм күрсәтүне һәм камилләштерүне тәмин итә торган стимуллар системасын булдыру.</p> <p>Чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәгеләр күздә тотыла:</p> <p>яшь белгечләрнең социаль статусын арттырырга перспектив яшь белгечләрнең башка тармакларга китүен булдырмый калырга.</p>
<p>2017-2022 елларда 4 ярдәмче программаны күләме.</p>	<p>вакытлары</p>
<p>4 Ярдемче программаны финанслау күләме.</p>	<p>2017-2022 елларда Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты хисабына 4 ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме 74 131,660 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2017 ел - 11 949,260 мең сум;</p> <p>2018 ел - 12 400,560 мең сум;</p> <p>2019 ел - 12 445,460 мең сум;</p> <p>2020 ел - 12 445,460 мең сум;</p> <p>2021 ел - 12 445,460 мең сум;</p> <p>2022 ел - 12 445,460 мең сум.</p> <p>4 Ярдемче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.</p>
<p>Озак сроклы максатчан 4 Ярдемче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре</p>	<p>Яшьләрнең гражданлык һәм патриотик дөньяга карашын формалаштыру, аның социаль һәм ижади активлыгын арттыру;</p> <p>- ирекле ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә җәлеп ителгән яшьләр өлешен 12% ка кадәр арттыру, шул исәптән 14-30 яшькә кадәр гражданнар санын арттыру;</p> <p>яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнар һәм оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырылган талантлы яшьләргә ярдәм проектларында һәм программаларында катнашкан яшьләр санын гомуми яшьләр санында 15 %ка кадәр арттыру;</p> <p>- алкоголизм, наркомания, токсикоманиядән җәфа чигүче һәм наркодиспансерларда исәптә торучы 14-30 яшьләрдәге затлар өлеше кимү;</p> <p>даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр санын арттыру;</p> <p>- жәйге һәм ел әйләнәсе сәламәтләндерү ялының төрле формалары белән колачланган балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өлешен 14% ка кадәр арттыру, шул исәптән 7-30 яшьләрдәге гражданнарның 14% ка кадәр арттыру;</p>

гаиләгә, балаларга һәм яшьләргә социаль-психологик ярдәм учреждениеләре эшчәнлеген, шул исәптән яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче “Ышаныч телефоны” хезмәте эшчәнлеген көчәйтү.
--

I. 4 ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАГА ХАРАКТЕРИСТИКА

Яшьләр - ул яшь характеристикасы, социаль хәл үзенчәлекләре һәм алар белән бәйле социаль – психологик үзенчәлекләр жыйелмасы нигезендә ачыклана торган социаль – демографик төркем. Яшьләрнең яшь чикләре 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге интервалда.

Нәкъ менә яшьләр яшенә кешенең тормыш циклында төп социаль һәм демографик вакыйгалар килә, гомуми һәм һөнәри белем алуны, хезмәт эшчәнлеген башлауны, никахлашу һәм балалар тууны да кертеп. Чагыштырмача кыска вакыт эчендә яшь кеше үзенең социаль-демографик статусы алмашынуны берничә тапкыр кичерә: яшүсмердән һәм бу чикләүләр белән хезмәт, граждан, сәяси һәм гаилә хокукында, балигъ булу яшенә житкәч, Россия Федерациясенең тулы хокуклы гражданы аякка басканчыга кадәр.

Әлеге этапта яшьләрнең социаль проблемаларына игътибарны көчәйтү, урта сроклы һәм озак сроклы перспективага яшь буын белән эшләү чараларын, формаларын, ысулларын билгеләү таләп ителә. Саба районы яшьләренең рухи, әхлакый һәм культурологик планда үсеш перспективалары булсын өчен, яшьләр сәясәте органнары куллана торган методларны яңадан карарга, төзәтергә кирәк, моны исә шушы 4 Ярдәмче программа күздә тотта.

Хәзерге сәясәттә яшьләр стратегик ресурс, киләчәк идеологиясенә төп нигез салучы, инновацияләрнең төп чыганагы булып тора. Яшьләргә мондый якын килүдә, Татарстан Республикасы муниципаль Саба районы үсеше перспективалары өчен аның ролен һәм әһәмиятен бәяләүдә күптөрле яшьләр арасында процесслар белән идарә итүгә юнәлдерелгән заманча яшьләр сәясәте нигезләнәргә тиеш.

4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру, Саба муниципаль районы һәм граждан жәмгыяте социаль-икътисадый үсешенең стратегик ресурсы буларак, Татарстанның яшь буынының интеллектуаль һәм физик үсеше, граждан позициясен формалаштыру, әхлакый тотрыклылык, социаль активлык, мөстәкыйльлеге һәм икътисадый мөстәкыйльлеге өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән. Программаны тормышка ашыру шулай ук балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре үсешен тәмин итүгә юнәлдерелгән, аларның эшчәнлегенә балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итә.

4 Ярдәмче программа Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында гражданлык жәмгыятен демократик нигездә үстерү, яшь гражданның Россия Федерациясе составында социаль-икътисадый үсеш процессында актив катнашуын тәмин итү буенча төрле башкарма хакимият органнарының һәм оешмаларның төп максатларын, бурычларын, принципларын һәм эшчәнлек юнәлешләрен билгели.

II. 4 ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ.

Әлеге ярдәмче программаның максаты - Яшь гражданның социаль аякка басуының һәм үсешенең гарантияләрен һәм социаль-икътисадый, оештыру, хокукый шартларын булдыру, аларны жәмгыять мәнфәгатьләрендә тулысынча гамәлгә ашыру

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

яшьләр үзешкәнлыгын, яшьләрнең инновацион һәм эшкуарлык эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәмин итү;

- балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр мохитендә асоциаль күренешләрне профилактикалау;

- яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;
- яшьләрне гражданлык-патриотик тәрбияләү;
- яшьләрдә гаилә кыйммәтләре булдыру;
- яшьләрнең үзөшүенең төрле рәвешләрен стимуллаштыру.

4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнарга һәм оешмаларга яшьләрнең социаль активлыгын, компетентлыгын һәм профессионализмын күтәрү өчен максатчан капитал салуны гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирәчәк, шуның нәтижәсендә Саба муниципаль районының социаль-иқтисадый үсешенә аның керткән өлешен арттырачак.

III. 4 нче ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

2017-2022 елларда Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты хисабына 4 ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме 74 131,660 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

- 2017 ел - 11 949,260 мең сум;
- 2018 ел - 12 400,560 мең сум;
- 2019 ел - 12 445,460 мең сум;
- 2020 ел - 12 445,460 мең сум;
- 2021 ел - 12 445,460 мең сум;
- 2022 ел - 12 445,460 мең сум.

4 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

IV. 4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре

4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп нәтижәсе -Россиянең яшь буынының кирәкле компетенцияләренә ия булган һәм иқтисадый, социаль, мәдәни өлкәләрдә конкурентлыкка сәләтле булган яшьләр.

Яшь буында Ватанга мөхәббәт тәрбияләү, үзенең гражданлык бурычын һәм конституцион бурычларын җаваплы аңлау.

Яшьләрнең эшқуарлык сәләте тулырак гамәлгә ашырылачак, талантлы яшьләргә активрак ярдәм күрсәтеләчәк, бу аның фән һәм сәнгатьтә булуын арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Халыкның күбесен ирекеләр хәрәкәтенә җәлеп итү.

Яшьләрнең мәдәни һәм рухи тормышын күтәрү.

Бала һәм яшүсмер шәхесенең әхлакый, интеллектуаль һәм физик формалашуы өчен уңай шартлар тудыру.

Толерантлыкны арттыру, җәмгыятьтә идеологик каршылыklar дәрәжәсен киметү.

Халыкларның бердәмлеген һәм дуслыгын ныгыту.

Яшьләрдә кирәкле компетенцияләренә үстерү:

- «креатив фикерләү», инновацияләренә генерацияләү сәләте;
- идеяләренә коммерцияләштерү, эшқуарлык күнекмәләре булдыру;
- гражданлык катнашуы, аңлы һәм җаваплы социаль тәртип;
- тормыш навигациясе, һөнәри траекторияләр төзү;

"проект фикерләве", проектлар белән идарә итә белү.

V. Ярдәмче программа (4 Ярдәмче программа) чаралар исемлеге

№ т-б	Чаралар исеме	Үткөрү вакытлары	Жаваплы башкаручылар
1	Балаларны һәм яшьләрне әхлакый тәрбияләү буенча семинарлар, лекцияләр оештыру һәм уздыру	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯУ МБУ
2	Республика слетларында волонтерлар һәм иреклеләр хәрәкәтендә катнашу	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯУ МБУ
3	Укучылар һәм эшләрче яшьләр арасында район, зона һәм республика ярышлары үткөрү һәм аларда катнашу	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге. ТР Хәрби комиссариаты бүлеге, «Яшьлек» МСҮ МБУ
4	Жинү көнен бәйрәм итүгә багышланган чаралар үткөрү	ел саен май ае	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯУ МБУ
5	Мәктәп басмалары, балалар рәсемнәре, иншалар конкурслары үткөрү һәм башкалар	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯУ МБУ
6	Саба муниципаль районы халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен популярлаштыру буенча төрле акцияләр, чаралар үткөрү	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯУ МБУ